

БЕЛАРУСКИ УНІВЕРСІТЭТ

ВЫДАЕЦЦА
3 1935 г.

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА
БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА
ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

№ 20 [1207] ● 1 чэрвеня 1978 г.

Цана 2 кап.

Пасяджэнне
РЭЙД

У не зусім звычайнай форме прайшло чарговае пасяджэнне штаба «КП» універсітэта. Члены штаба вырашылі правесці рэйд па факультэтах, каб прааналізаваць апошні выпуск «КП».

Першым наведалі фізічны факультэт (старшыня «КП» І. Апалайна). Яшчэ здалён увагу прыцягнуў вялікі нумар газеты, прысвечаны Ленінскаму суботніку. Змястоўныя, лаканічныя заметкі, шматлікія фотаздымкі. Дарэчы, за мінулыя два месяцы тут выпушчана 4 нумары «КП».

Добра наладжана работа баявога камсамольскага органа і на мехмаце (старшыня «КП» Г. Камароў), за адпаведны час зроблена 6 выпускаў. Апошні — таксама аб Ленінскім суботніку.

Сярод лепшых адзначаны яшчэ красавіцкія нумары «КП» журфана (старшыня «КП» А. Зельдзін), гісткана (старшыня «КП» Д. Кузняцоў) і ФПМ (старшыня «КП» В. Шэйчанна).

Але вось удзельнікі рэйду прыйшлі на геафан — і маюць адразу змяніцца. Доўгія пошукі стэнда «КП» ні да чаго не прывялі. Да таго ж старшыня «КП» геафана, напэўна, не перашкодзіла б больш рэгулярна з'яўляцца на пасяджэнні штаба.

Аналагічныя заўвагі адносяцца да «пражэнтарыстаў» філалагічнага, юрыдычнага, хімічнага і біялагічнага факультэтаў.

Напамінаем старшыням «КП», што справядлівы пасяджэнні штаба «КП» універсітэта праводзяцца ў апошнюю пятніцу кожнага месяца.

Пачалася летняя зніжэнная сесія — найбольш адназначны час дзейнасці для членаў «КП». І трэба сустрэць яго ў поўнай баявой гатоўнасці.

Вынікі не радуець

Нядаўна штаб «Камсамольскага пражэнтара» універсітэта правяраў работу ўсіх факультэцкіх «КП».

Сёння размова пойдзе аб хімічным факультэце. Да будучых хімікаў мы завіталі раніцай, у перапынку паміж заняткамі. На пытанне, хто з'яўляецца ў іх старшынёй «КП», дзяўчаты толькі моўчы паціснулі плячыма. Прыйшлося шукаць сакратара камітэта камсамола хімфана.

А. Рухля, сакратар, адразу папярэдзіў:

— «Камсамольскі пражэнтар» у нас самае слабае месца.

Сапраўды, вынікі правёркі аказаліся на рэзнасць сумнымі. За настрыччкі — красавік 1977-78 года тут выпушчаны ўсяго толькі тры нумары «КП» і адна «маланка». І гэта пры умове, што баявы камсамольскі орган павінен выходзіць не рэздей аднога разу ў месяц.

Новы старшыня «КП» Л. Шарко, студэнт III курса, раскажаў аб тэматыцы выпускаў. (Новы таму, што ў канцы сакавіка камсамольскі сход хімфана вызваліў ад адпаведных абавязкаў трэцякурсніка С. Мацвейчука, які не спраўляўся з работай). Тэматыка выпушчаных нумароў не вызначаецца рэзнастайнасцю: правёркі наведвалі студэнты і заняткаў і санітарнага стану ў інтэрнаце № 2. Мала асвятляецца членамі «КП» факультэта (а іх 6 чалавек) вучэбны працэс. Поўнасцю адсутнічае дакументацыя па «Камсамольскаму пражэнтару». Зусім не праводзіцца вучоба «пражэнтарыстаў».

Усе пералічаныя негатыўныя факты сведчаць аб тым, што камітэт камсамола хімфана не ўдзяляе дастатковай увагі пачынанням «Камсамольскага пражэнтара».

Выпуск падрыхтавала
Л. АСТАПОВІЧ,
адназначна за сэнтар
галаснасці штаба
«КП» БДУ.

Савецка-
балгарская
традыцыйная

Традыцыйным стала на гістарычным факультэце правядзенне штогадовай савецка-балгарскай студэнцкай навуковай канферэнцыі. Гэтая, пятая, была прысвечана 60-годдзю ВЛКСМ і 50-годдзю Рабочага Саюза Моладзі Балгарыі.

Адкрыў канферэнцыю наместнік старшыні Таварыства савецка-балгарскай дружбы універсітэта прафесар Д. Б. Мельцар.

Яе ўдзельнікі — савецкія і балгарскія студэнты — прысвяцілі свае выступленні інтэрнацыянальным сувязям, дружбе Ленінскага і Дзімітраўскага камсамола.

«Рабочы Саюз Моладзі Балгарыі — верны памочнік партыі ў барацьбе за інтарэсы працоўных» — такія тэма выступлення студэнта IV курса ФПМ Пятра Тонева. Удзелу моладзі Балгарыі ў будаўніцтве развітога сацыялістычнага грамадства прысвяціла свой даклад студэнтка IV курса гісткана Таццяна Паваліхіна. Аб брацкай дружбе савецкай і балгарскай моладзі раскажаў студэнт I курса гэтага ж факультэта Мікалай Стоіменаў.

Сярод гасцей канферэнцыі — вялікая група работнікаў адукацыі Народнай Рэспублікі Балгарыі.

А. РУБАНАЎ.

Выстаўка чакае наведвальнікаў

29 мая ў памяшканні юрыдычнага факультэта адкрылася выстаўка «Юрыдычная кніга на варце сацыялістычнай законнасці», арганізаваная выдавецтвам «Юрыдычная літаратура». Мэта выстаўкі — пазнаёміць наведвальнікаў з літаратурай па ўсіх галінах права: грамадзянскаму праву і працэсу, тэорыі і гісторыі дзяржавы і права, крымінальнаму праву і працэсу, а таксама з навінкамі юрыдычнай літаратуры.

Вялікую цікавасць уяўляюць выдадзеныя нядаўна і прадстаўленыя тут канстытуцыі ГДР, Польшчы, Югаславіі, Народнай Рэспублікі Анголы і Мазамбіка, сацыялістычнай Рэспублікі Бірманскага саюза і Рэспублікі Куба. Есць тут і кнігі савецкіх аўтараў, якія былі надрукаваны ў выдавецтве «Юрыдычная літаратура», а потым пераведзены на многія мовы свету.

Новая навукова-папулярная серыя «3 гісторыі палітычнай і прававой думкі» пазнаёміць чытача з поглядамі, жыццём і дзейнасцю выдатных вучоных мінулага, якія ўнеслі вялікі ўклад у развіццё палітычнай і юрыдычнай навукі. Асноўная асаблівасць гэтых кніг — спалучэнне навуковай глыбіні з жывасцю і папулярнасцю выкладавання.

Наведвальнікі могуць атрымаць падрабязныя адказы на ўзнікшыя пытанні ў прысутнічых тут наместніка галоўнага рэдактара выдавецтва Л. А. Сухава, загадчыка аддзела прапаганды кнігі Ю. М. Дароўскага і загадчыка рэдакцыяй П. М. Захарова.

З першага дня выстаўка прыцягнула да сябе ўвагу шматлікіх наведвальнікаў. У кнізе водгукі пакінулі запісы аб уражаннях ад экспазіцыі літаратуры першы намеснік міністра юстыцыі БССР Г. М. Станкевіч, намеснік старшыні Дзяржаўнага камітэта Савета Міністраў БССР па справах выдавецтва, паліграфіі і кніжнага гандлю Р. А. Ткачук і інш.
Л. ПАУЛЮЧЫК.

Канстытуцыя БССР у дзеянні

Права на адукацыю — права ўсенароднае

Паўсюдна ў нашай рэспубліцы вывучаецца новая Канстытуцыя Беларускай ССР. Мяне як студэнта ВДУ асабліва зацікавіў артыкул 43 Канстытуцыі, у якім гаворыцца аб праве грамадзян Беларускай ССР на адукацыю. Адна справа дэкларатыва абвясціць такое права, як гэта зроблена ў канстытуцыях у капіталістычных краінах, а другая — рэальна забяспечыць яго. Іменна такую магчымасць для адукацыі мае наш беларускі народ. Мяркуюць самі: зараз у БССР маецца 31 вышэйшая навучальная ўстанова, у якой навучаюцца больш 160 тысяч студэнтаў (напомню: у дарэвалюцыйнай Беларусі не было ніводнай); 8492 агульнаадукацыйныя школы, у якіх навучаецца звыш 1700 тысяч школьнікаў; больш сямі тысяч бібліятэк. Ці ж гэта не пераконвае?

Зараз кожны з нас мае магчымасць атрымаць вышэйшую адукацыю. Каб не быць галаслоўным, пакажу гэта на прыкладзе нашай сям'і.

Мае бацькі жылі да верасня 1939 года на тэрыторыі Заходняй Беларусі, якая знаходзілася пад уладай буржуазна-памешчыцкай Польшчы. Аб якой адукацыі маглі

ісці гутарка, калі на гэта не было ні сродкаў, ні часу! Да таго ж навучанне ў школах вялося на чужой мове. Бацькі вельмі хацелі, каб у іх дзяцей быў іншы лёс. І гэта стала магчымым пасля ўз'яднання беларускага народа ў адзін беларускі дзяржаў. Як і ўсе равеснікі, мы з братам хадзілі ў агульнаадукацыйную школу. Потым брат скончыў ПТВ, а я пасля службы ў радах Савецкай Арміі паступіў на юрыдычны факультэт БДУ.

На нашым факультэце, як і на іншых, створаны ўсе ўмовы для паспяховага навучання. Маюцца неабходныя памяшканні, навучальныя дапаможнікі, заняткі праводзіць высокакваліфікаваны прафесарска-выкладчыцкі састаў. Свае паслугі прапаноўвае факультэцкая бібліятэка.

Час ад часу я наведваюся да сваіх родных і блізкіх у вёску. І там, назіраючы, якія вялікія змены адбыліся ў сённяшнім сельскім жыцці, яшчэ раз пераконваюся, што права на адукацыю — права ўсенароднае. Узяць, напрыклад, нашу вёску. Школа нядаўна была расшырана. Цяпер у ёй займаюцца не толькі школьнікі, але і тыя,

хто вырашыў атрымаць сярэдняю адукацыю без адрыву ад вытворчасці. Гэта тлумачыцца не толькі тым, што ў нашай краіне ўведзена абавязковая сярэдняя адукацыя для моладзі, але і ўзросшым імкненнем да ведаў.

Умовы жыцця ў вёсцы ўсё больш набліжаюцца да гарадскіх. Штодзённа дэманструюцца ў клубе кінафільмы, амаль у кожным доме ёсць тэлевізар. А на цэнтральнай сядзібе калгаса пабудаван новы Дом культуры. Таму не дзіўна, што многія мае сябры, атрымаўшы адукацыю, ахвотна вяртаюцца працаваць у сваю вёску.

Пытанні адукацыі заўсёды знаходзілі сваё адлюстраванне ў партыйных документах. Так, партыйнае намечана толькі за X пяцігодку пабудаван у БССР 323 новыя агульнаадукацыйныя школы, з якіх больш паловы ў сельскай мясцовасці. Прыём у ПТВ узрасце ў 2,2 раза. Народная гаспадарка атрымае звыш 350 тысяч выпускнікоў ВУ і тэхнікумаў.

Такое права нашага народа на адукацыю — права ўсенароднае.

Т. ВАРАНОВІЧ,
студэнт II курса
юрыдычнага факультэта.

Камсамольскае жыццё

ПЛЕНУМ

НА МІНУЛЫМ ТЫДНІ АДБЫЎСЯ ПЛЕНУМ КАМІТЭТА КАМСАМОЛА БДУ, ЯКІ АБМЕРКАВА ПЫТАННЕ «АБ ВЫНІКАХ ХІМІІ З'ЕЗДА ВЛКСМ І ЗАДАЧАХ, ШТО ВЫНІКАЮЦЬ З ПРЫВІТАННЯ ЦК КПСС І ПРАМОВЫ ГЕНЕРАЛЬНАГА САКРАТАРА ЦК КПСС, СТАРШЫНІ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОўНАГА САВЕТА СССР ТАВАРЫША Л. І. БРЭЖНЕВА».

У дакладзе сакратара камітэта камсамола А. А. Тозіка адзначалася, што камсамольцы, уся моладзь універсітэта з пачуццём гонару за нашу сацыялістычную рэчаіснасць, вялікую Камуністычную партыю ўспрынялі прывітанне ЦК КПСС, яскравую прамову Генеральнага сакратара ЦК КПСС, Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР тав. Л. І. Брэжнева. Юнакі і дзяўчаты аднадушна адабраюць і поўнасцю падтрымліваюць унутраную і знешнюю палітыку КПСС,

накіраваную на забеспячэнне міру і бяспені ва ўсім свеце.

З адабраннем сустрэлі камсамольцы універсітэта прыняцце новай Канстытуцыі СССР. У абмеркаванні праекта Асноўнага Закона прымалі актыўны ўдзел усе студэнты БДУ. Наколькі сур'ёзна і прынцыпова падыходзяць яны да вучобы, паказалі Ленінскі залік і грамадска-палітычная атэстацыя. Зараз у камсамольскіх групах факультэтаў і падраздзяленняў Беларускага ўніверсітэта разгарнулася сацыялістычнае спаборніцтва за права падпісаць рапарт Цэнтральнаму Камітэту КПСС да 60-годдзя Ленінскага камсамола.

Пленум пастанавіў прыняць да няўхільнага выканання задачы, пастаўленыя перад камсамольскімі арганізацыямі ў прывітанні ЦК КПСС ХІМІІ з'езду ВЛКСМ і ў прамове Генеральнага сакратара ЦК КПСС, Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР тав. Л. І. Брэжнева. Распрацаваны шэраг мерапрыемстваў па выкананню задачы, вынікаючых з гэтых партыйных дакументаў. Пленум камітэта камсамола БДУ выразіў упэўненасць, што камсамольцы і моладзь універсітэта не пашкадуець сіл, ведаў і энтузіязму, каб выдатна вучобай і ўдарнай працай адказаць на клопаты партыі і ўрада і дастойна сустрэць 60-год-

дзе ВЛКСМ, 60-годдзе БССР і КПБ.

На пленуме таксама было заслухана і абмеркавана пытанне «Аб гатоўнасці зводнага студэнцкага будаўнічага атрада універсітэта да трэцяга працоўнага семестра 1978 года». У БДУ фарміравана 67 лінейных атрадаў агульнай колькасцю каля 2 тысяч чалавек. У падрыхтоўцы перыяд паміж атрадамі разгарнулася сацыялістычнае спаборніцтва пад дэвізам «На студэнцкую будоўлю без адзінай тройкі!» У ходзе падрыхтоўчага перыяду СБА БДУ выступілі з цікавымі пачынамі, атрымаўшымі адабранне бюро камітэта камсамола: «Алімпійскім аб'ектам — клопат і ўвагу студэнтаў», «Уводным аб'ектам ВУ — шэфскую дапамогу студэнтаў». Прачытана ў агульнай колькасці 1246 ленчых, дадзена 207 нацэртаў, выпушчана 239 насценгазет, аформлена 193 стэнды, сабраны для перадачы сельскім школам 3097 кніг. Пераможцамі сацыялістычнага спаборніцтва па фарміраванню і падрыхтоўцы СБА з трэцяга працоўнага семестра рызаныя хімічны, гістарычны факультэты і факультэт прыкладнай матэматыкі.

Т. НИЧЫПАРУК,
(Прэс-цэнтр камітэта камсамола).

ДА ХІ СУСВЕТНАГА ФЕСТИВАЛЮ
МОЛАДЗІ І СТУДЭНТАЎ
У ГАВАНЕ

НЯДАЎНА ў актавай зале БДУ імя У. І. Леніна адбыўся вечар дружбы савецкай і польскай моладзі. Юнакі і дзяўчаты — студэнты універсітэта шчыра сустракалі сваіх сяброў з Польскай Народнай Рэспублікі, якія прыехалі ў Мінск пездам Дружбы па запрашэнню Усесаюзнага акцыянернага таварыства «Інтурыст». Прадстаўнікі пезда Дружбы — моладзь розных прафесій. Гэта і працаўнікі гандлю, і настаўнікі, і урачы. Усіх іх аб'яднала жаданне глыбей пазнаёміцца з жыццём савецкага народа.

Па-святочнаму выглядае зала. Яе ўпрыгожваюць лозунгі і транспаранты, на якіх напісаны заклікі аб умацаванні дружбы моладзі ўсіх краін.

Дружба... Гэтае слова як нельга лепш характарызуе атмасферу сустрач, якая адбылася ў год ХІ Сусветнага фестывалю моладзі і студэнтаў у Гаване.

ДРУЖБЫ НЕВЫЧАРПАЛЬНЫЯ ВЫТОКІ

Вечар дружбы адкрыў сакратар камітэта камсамола БДУ А. А. Тозік. Ён звярнуўся да сабраўшыхся з віншавальнай прамовай.

Слова атрымлівае І. П. Чэпа, прарэктар БДУ імя У. І. Леніна па рабоце з замежнымі студэнтамі. Ён знаёміць польскіх сяброў з гісторыяй нашага універсітэта, з яго лепшымі традыцыямі.

Наш універсітэт у параўнанні з некаторымі універсітэтамі Польшчы — малады, сказаў І. П. Чэпа. Але нягледзячы на маладосць ён прайшоў слаўны шлях ад свайго станаўлення да адной з вядучых ВНУ СССР, якой з'яўляецца сёння. Ва ўніверсітэце займаюцца, акрамя савецкіх, амаль 250 студэнтаў і аспірантаў з 62 краін свету. У сувязі з гэтым прыемна адзначыць той факт, што першымі студэнтамі з-за мяжы былі грамадзяне Польскай Народнай Рэспублікі. Сёння звыш 40 яе прадстаўнікоў паспяхова атрымліваюць у нас вышэйшую адукацыю. Гэта, вядома, немалаважны ўклад у развіццё дружбы і супрацоўніцтва паміж нашымі краінамі.

Мощныя гістарычныя вузы братэрства на працягу стагоддзяў звязваюць польскі і беларускі народы. Аб гэтым гаварылі ў сваіх выступленнях на вечары аспірант Белдзяржуніверсітэта З. Домбек і палітычны кіраўнік пезда Дружбы, прадстаўнік Познаньскага універсітэта Ежы Філіпак.

Бадай, няма такога гістарычнага моманту ў жыцці беларусаў і палякаў, у якім бы не перакрываўся іх лёс. Асабліва ўзмацнела і загартавалася сяброўства ў сумеснай барацьбе супраць злейшага ворага чалавецтва — фашызму. Польскі і савецкі народы ніколі не забудуць тых ахвяр, якія прынесла вайна, не забудуць попелу Хатыні і Асвенцыма, зруйнаваных Мінска і Варшавы. «Глыбока сімвалічна і тое, што іменна на беларускай зямлі адбылося баявое хрышчэнне Войска Польскага, арміі новай Польшчы», — адзначыў Ежы Філіпак.

Ад імя зямляцтва польскіх студэнтаў у Мінску З. Домбек павіншаваў сваіх суайчыннікаў з прыбыццём на зямлю Беларусі. У заканчэнне ўрачыстай часткі вечара пад апладысменты прысутных госці з ПНР уручылі прадстаўнікам БДУ імя У. І. Леніна памятныя сувеніры ў знак сяброўства.

Гучыць паланез Агінскага. Пад яго хвалюючыя гукі пачаўся канцэрт, які падрыхтавалі ўдзельнікі мастацкай самадзейнасці БДУ для польскіх сяброў.

Гэты вечар стаў яшчэ адным яркім сведчаннем савецка-польскай дружбы.

**А. ВІРВІЧ,
Ю. ЮРКЕВІЧ.**

ДА ДНЯ ВЫЗВАЛЕННЯ САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ АД НЯМЕЦКА-ФАШЫСЦКІХ ЗАХОПНІКАЎ

[Працяг. Пачатак у № 19].
Спачатку здавалася, што гэта нейкая гульня, усё выглядала, як на звычайных вучэннях. Мястэчка Бабры, што недалёка ад горада Барысава, танула ў зеляніне. За мястэчкам, адразу за рачулкай, каласілася збажына, спелая, налітая, побач цярпліва церабіў вусамі авёс. Вуліца была, як і звычайна ў разгар лета, зусім пустая. Небрукаваная, яна вілася каля прыгожых домаў, палісаднікаў, садочкаў.

Полк размясціўся не ў мястэчку, а поблізу, у лесе, які зялёнай падковай падыходзіў да яго.

Першы снарад разарваўся на досвітку недзе за мястэчкам, затым яшчэ і яшчэ. Разрывы ўсе бліжэй і бліжэй падыходзілі да будынкаў, джалілі паветра, усё наваколле тысячамі асколкаў.

Праз некалькі хвілін 733 зенітна-артылерыйскі полк ашчацініўся агнём. Ад выбухаў звінелі шыбы, паветра адразу стала нейкае душнае, гаркавата-салодкае. Хвілін праз дзесяць над мястэчкам павіс самалёт, знешне падобны на «раму». Адразу ж закудахталі зеніткі, высока ў небе з'явілася мноства белых парашуцікаў.

«Рама» не страляла. Зрабіўшы апошні круг, яна знікла так неспадзявана, як і з'явілася, быццам упала за пікі лесу. Зеніткі змоўклі, гахнула за лесам гармата, і стала зусім ціха.

— Бубяноў, патрэбна падрыхтаваць медыкаменты і стол, — Сяргей звярнуўся да хірурга.

Старшы лейтэнант Бубяноў, каржакаваты, спакойны, гады на два старэйшы за Сяргея (напярэдадні вайны яму споўнілася 26), нічога не адказаў; ён добра ведаў справу. У суседняй палатцы чулася бразганне піцэтаў, відаць, ён ужо распарадзіўся. Бубяноў падышоў да зваленай елкі, прысеў. Глянучы ў бок мястэчка, якое ўжо завалакло чорнымі клубамі дыму.

— Хаты гараць... Ціха неяк, што б гэта магло значыць? Як там людзі? Раненыя, відаць, ёсць. Не ўкладваецца ў галаве, ведаеш, Сяргей. Быццам у кінафільме.

З Сяргеем яны пасябралі: звярталіся адзін да аднаго на

«ты», як сябры і як аднагодыкі.

Сполахі зарыва змяшаліся з ранішнім туманам, кривавымі языкамі лізалі полаг неба.

— Машына!

Яго словы перарвала кулямётная чарга, якую адразу загалушыў гул самалёта. Адкуль, адразу не зразумеў ні Сяргей, ні Бубяноў. Яны бачылі, як аўтамабіль прашыла, быццам швейнай машынай, густа і роўна.

— Месеры, вунь яно што, гады! У раненых страляюць.

Сяргей убачыў другі самалёт, які выслізнуў з-за тых пік лесу, за якія ўпаў самалёт-рама. За нейкі момант усё наваколле напоўнілася рэзкім, свідруючым вушы гулам, кудахтаннем зенітак, стракатаннем кулямётаў.

— Хутчэй да машыны, Бубяноў!

Вадзіцель быў забіты.

— Вадзіцеля наверх, дапамажы, Коля, — Сяргей ускочыў у кабінку.

Бубяноў адкрыў борт, удваіх паклалі вадзіцеля каля раненага. Зноў на нейкі момант заклала вушы, уздрыгнула машына, ззаду пачуўся сухі трэск — чарга прашыла кузаў... Раненых было пяць чалавек і двое забітых.

— Гэтага адразу на стол, — Сяргей паказаў на маладога салдата, — патрэбна аперацыя.

...Ён выйшаў з палаткі, там сёстры яшчэ збіралі інструмент, стомлена апусціўся на зялёны мох. Сквозь зялёныя лапкі елак віднелася блакітнае неба, такое, як і некалькі дзён назад, бяздоннае і мірнае. А тут, побач, у палатцы, корчыліся ў сударагах раненыя.

Ул. БЕЛЬСКІ.

Вайна... Гэта яна сваімі кіпцюрамі вырвала жыццё з грудзей тых двух. А ў чым яны вінаватыя? Імкнуліся загарадзіць шлях тым, хто хоча спаліць родную хату, спаліць іх зямлю. Адзін з іх, відаць, і дзяўчыны не цалаваў, малады зусім. А другі... У другога ўжо сыны, можа, такія, як гэты юнак. Маці!.. Дзе яна?

Думкі быталіся, напаўзалі адна на адну.

— Таварыш капітан... таварыш к...

— Як справы, Марыя Сцяпануна, як раненыя? — Сяргей схамянуўся, прыкмеціўшы санітарку, якая выйшла з палаткі.

— Трымаюцца, родненькія, у аднаго гарачка, усё маці ўспамінаў, Мішку нейкага ўсё зваў, крычаў, каб ленты нёс. Божа мой, а дзе ж мае сыночкі? — Марыя Сцяпануна ўздыхнула, пакрочыла ў бок суседняй палаткі, адкуль пачуліся стогны.

Праз некалькі дзён раніцай прыйшоў пасыльны, адразу запытаў у медсясцёр, дзе начальнік лазарэта; рухавы нейкі, вяселун, медсястра нават рот не паспела раскрыць, як ён ужо заглянуў у палатку. Сяргей яшчэ спаў. Спаў у вопратцы, толькі зняў боты.

— Таварыш капітан, дазвольце.

Сяргей падхапіўся з матраца, якім служылі звычайныя лапкі сасны з накінутай паверх коўдрай.

— Пакет вам, таварыш капітан. Дазвольце ісці?

— Пачакайце... — рвануў пакет, прабегаў радкі. — Ідзіце, заадно медсястру паклічыце.

— Зіна, — Сяргей глянуў на ўвайшоўшую медсястру, —

рыхтуйце раненых да адпраўкі, знайдзіце Бубянова і лейтэнанта Карпава, няхай зойдуць да мяне.

— Сяргей выйшаў з палаткі. З процілеглага канца лагера крочыў Бубяноў, побач з ім — лейтэнант Карпаў.

— Заходзьце, справа ёсць; патрэбна рыхтавацца да адпраўкі, сёння ж здымаемса, заўтра тут будуць, відаць, немцы. Мы перадыслакуемса пад Карачаў.

ВЫХАД ТОЛЬКІ АДЗІН

Пажоўклы ліст яшчэ ўпарта трымаўся на бярозцы, трапятваючы на марозным паветры. А сама бяроза, білая прыгажуня, выглядала як звычайны асцёбаны дзярчак. Абгрызеныя галіны сіратліва тырчалі ў розныя бакі. Шэрымі, рванымі кавалкамі выглядала з-пад снегу зямля. Снег, быццам белым бінтам, закрываў яе раны. Халодны вецер сцябаў крупінкамі сцяжынак у твар, балюча і рэзка шкуматаў шапкі соснаў, завываў у галінках карчоў. Асабліва холадна ў зямлянках. Але гэтым холаду і радаваліся. Восень была гразкая і мокрая. Сквозь сіта неба амаль кожны дзень кадыў нудны і настырны дождж. Разбухшая ад вады глеба не магла ўжо ўбіраць яе ў сябе. Буржуйкі амаль не дапамагалі: сырыя прамозгляы бярвенны тут жа ўпіталі цяпло, ад яго рабілася толькі сыра, парна і няўтульна. Вось ужо тыдзень, як полк стаіць у Тамбове. Лазарэт размясціўся ў старых будынках, чорных і асірацельных. Крыху воддал, кіламетры за два-тры навокал іх, стаяў зенітна-артылерыйскі полк. Чулася натужнае ўханне гармат, цяжкі стог зямлі. Салдат прывозілі часта: змарнелых, худых, абадраных. Месці не хапала. Тут жа капалі зямлянкі, клалі бярвенні, засыпалі зямлём, закідвалі зверху галлём. Не хапала і медыкаментаў. Бінты перасцірвалі па некалькі разоў, высушвалі і зноў перавязвалі раненых. У гэтых умовах спатрэбілася ўсё, на што быў здольны кожны, — хто што змог прапанаваць. Сяргей разумее, што тут быў патрэбен яшчэ і жыццёвы вопыт...

[Працяг будзе].

Ва ўніверсітэце пануе сесія. Зноў хваляванні перад экзаменамі і залікамі, радасць выдатнай адзнакі...
НА ЗДЫМКАХ: экзамен па заалогіі пазванковых у студэнтаў II

курса біяфака [на прыэднім плане Т. СУШКЕВІЧ]; палітычную эканомію прымае дацэнт В. АРЦЮХ.
Фота М. Дубоўіна.

ГУРТКОЎЦЫ-ПРАПАГАНДЫСТЫ

Навуновы гурток савецкага дзяржаўнага права самы папулярны на юрыдычным факультэце. Пасяджэнні яго заўсёды цікавыя. Цікавыя як для саміх студэнтаў, так і для кіраўніка гуртка — загадчына нафедры дзяржаўнага права і савецкага будаўніцтва прафесара Анатоля Аляксандравіча Галаўно. Гурток існуе ўжо 24 гады.

Гурткоўцы рыхтуюць даклады, сустрапаюцца з работнікамі міліцыі, райвыканкома, што ў будучым дапаможа ім у юрыдычнай працы. На занятках гуртка можна сабраць і падрыхтаваць матэрыялы для дыпломнай работы, сур'ёзна вывучыць партыйныя дакументы.

Цяперашнія п'яцікурснікі, члены гуртка М. Шпакоўскі і

А. Рэйдудзін, выбралі тэмы сваіх дыпломных іменна на занятках гуртка.

Накопленыя ў гуртку веды дапамаглі студэнтам кваліфікавана падысці да абмеркавання новай Канстытуцыі нашай рэспублікі.

У нашай гутарцы прымаюць удзел староста гуртка Міхаіл Пастухоў і найбольш актыўныя гурткоўцы Кацярына Венгжачанская, Тадзуш Варановіч, Коўстанцін Ламчаноўскі. Нам цікава было пачуць іх меркаванні:

— Канстытуцыя БССР была прынята ў адпаведнасці з Канстытуцыяй СССР, але гэта не значыць, што яна капіруе яе. Агульныя рысы, канешне, ёсць — гэта агульная эканамічная сістэма, агульная палітычная сістэма, сацыяльна-палітычная

адзінства ўсяго савецкага народа.

Але маюцца і свае адметныя рысы. Праэмбула Канстытуцыі БССР адлюстроўвае гісторыю узнікнення і развіцця нашай рэспублікі. У новым Асноўным Заcone Беларусі маюцца спецыяльныя главы аб дзяржаўным плане, сацыяльным развіцці БССР і аб дзяржбюджэце БССР.

Больш чым паўвевая гісторыя існавання нашай краіны паказала, што асноўныя рысы федэратыўнай пабудовы БССР поўнаасцю апраўдалі сябе. Глава 7 Канстытуцыі БССР рэгламентуе становішча нашай рэспублікі як суверэннай дзяржавы ў саставе СССР. У гэтай главе не толькі абвешчаюцца суверэнныя правы Беларускай ССР, але і даюцца гарантыі гэтых правоў. У параўнанні з Канстытуцыяй БССР 1937 года ў новай Канстытуцыі дабаўлены новыя гарантыі суверэннасці рэспублікі. Так, артыкул 71 дае права Беларускай ССР удзельнічаць у рашэнні пытан-

няў, аднесеных да ведама Саюза ССР.

Гэта робіцца перш за ўсё ў інтарэсах саюзнай рэспублікі, таму што ў адпаведнасці з Канстытуцыяй СССР суверэнныя правы кожнай рэспублікі абараняюцца Саюзам.

Вельмі важна адзначыць, што новая Канстытуцыя СССР, а таксама новая Канстытуцыя Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі глыбока і ўсебакова раскрываюць сутнасць сацыялістычнай агульнанароднай дзяржавы, яе вышэйшую мэту — пабудову бяскласавага камуністычнага грамадства.

Студэнты гуртка актыўна удзельнічаюць у прапагандзе новай Канстытуцыі. На прадпрыемствах, у сельскіх раёнах, у калгасах, у школах горада яны выступаюць з лекцыямі і гутаркамі аб Канстытуцыі, выслушаюць насценныя газеты, афармляюць стэнды.

**А. ГАЛАВАЧОВА,
К. АГЕЕВА.**

Цікава ведаць

Расліны-сімвалы

Ёсць у прыродзе дрэвы і кветкі, якія асабліва дарагія для нас. Не толькі таму, што радуюць вока, задавальняюць патрэбы ў цудоўным, але і таму, што сімвалізуюць такія дарагія і блізкія кожнаму паняцці, як мір, дружба, вернасць, каханне, чысціня, гераізм.

Расце ў г. Сочи дрэва «дружбы». На гэтым інтэрнацыянальным дрэве ёсць галіны, якія выраслі з пупышкаў, прывітых рукамі ганаровых гасцей, сяброў Саветаў Саюза. Апельсіны, лімоны, грэйпфруты, мандарыны, пампельмусы і кенканы — цэлы сад расквітнеў на гэтых галінах. Дрэва з вечназялёным лісцем. Яго называюць сонечным дрэвам — квітнеючым сімвалам міру і дружбы.

Сімвалам рэвалюцыі стала любімая кветка У. І. Леніна — чырвоная гваздзіка. Цяпер яна — кветка камуністаў усіх краін.

Сімвалам міру з'яўляецца дрэва аліва. Тэрмін жыцця аліў вылічваецца сотнямі гадоў. На працягу многіх вякоў служыць сімвалам неканфліктнай чысціні кветка белай лілеі. Увасаблен-

нем пастаянства, доўгай памяці, вернасці і вечнага кахання лічыцца ў еўрапейскіх народаў незабудка. У адной з легенд гаворыцца, што гэтая кветка вырасла са слёз нявесты, якія ўпалі на зямлю пры развітванні яе з жаніхом, які ішоў на вайну.

Шлях для самых дарагіх і жаданых гасцей на Усходзе ўсцілаюць пялёсткамі руж у знак сардэчнасці і радасці сустрэчы.

З даўніх пор лаўровы вянок увасабляе славу і пашану.

Лотас у егіпцян — сімвал сонца і ўрадлівасці. У Егіпце лотас цвіце ў час разліву Ніла. Калісьці існавала такая прыкмета: «Шмат лотасаў у рацэ — вялікая ўрадлівасць»...

Кветкі ва ўсіх народаў увасабляюць само жыццё. Невыпадкова манумент, які называецца Кветкай жыцця, устаноўлен на другім кіламетры Дарогі жыцця ў памяць аб дзеях, загінуўшых у час блакады Ленінграда. На белых пялёстках, якія раскрыліся на пятнаццаціметровым сцябле, вялікімі літарамі напісана: «Няхай заўсёды будзе сонца»...

Водар кветак

Сонечны зайчык пераскочыў з кнігі на твар, гарачым пацалункам апаліў вусны. У адну хвіліну ахапіла жаданне пакінуць усе кнігі і забыцца пра залікі, экзамены. Ну чаму такой цудоўнай парой прыдумалі сесію?!

...У раскрытае акно пацягнула салодкім водарам. Гэта рабіна, што расце пад самым акном, вось-вось павінна распустыць свае кветкі-парасоны. Побач з рабінай за адну ноч стаў ліловым куст бэзу. Глядзіш на гэту прыгажосць і думаеш, як мала за паўсядзённымі справамі мы прыкмячам цікавых змен, што адбываюцца ў прыродзе, як мала удзя-

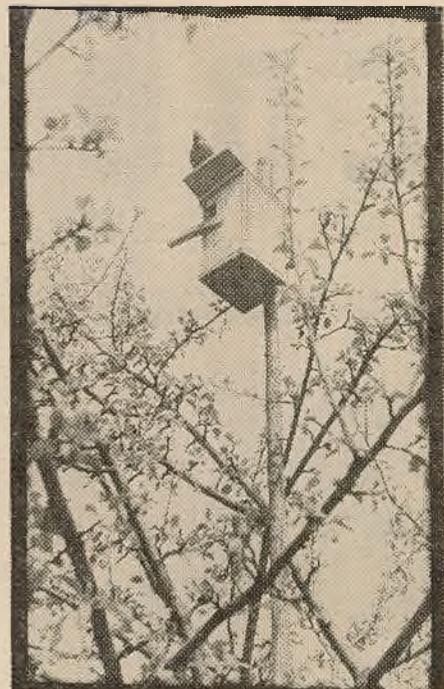
ляем часу, каб пабыць з прыродай — чараўніцай на «ты».

Апошнія дні мая асабліва цёплыя. Яшчэ дзень-два, і вясна перадаць свае правы лету. «Гарачая» гэта пара для студэнтаў. Яна патрабуе ад кожнага вялікага напружання сіл. Ды толькі як не спакусіцца гадзіну-другую паляжаць на сонцы? Адрозна адчуеш, як лагодны ветрык, водар кветак даюць табе новыя сілы, бадзёрасць, асалоду, натхненне...

Званок спыніў мае разважанні. Сесія... Я зноў узялася за кнігу, а сонечны зайчык, што скакаў на далоні, саграваў мяне надзеяй.

А. БАШУН.

Фота В. Патапенкі.

«Не будзем лічыць абмежаванымі сродкі прыроды. З дапамогай чалавека яны могуць стаць бязмежнымі».

Гэтыя словы французскага філосафа — матэрыяліста Жульена Ламетры лепш за ўсё гавораць аб тым, што да прыроды чалавек павінен падыходзіць творча. У апошні час з'явілася многа праблем у галіне даследавання і выкарыстання прыродных рэсурсаў. Для вырашэння такіх пытанняў у нашай краіне створана шмат навуковых устаноў і таварыстваў. Асноўная задача іх дзейнасці —

ТВОРЧЫ ПАДЫХОД

каардынацыя намаганняў людзей, якія працуюць у геабатаніцы, глебазнаўстве, геахіміі, геафізіцы і г. д.

Беларускае рэспубліканскае геаграфічнае таварыства нарадзілася ў 1945 годзе. У той час таварыства налічвала 40 членаў, а зараз у ім працуюць больш 360 спецыялістаў. Вучоныя рэгулярна праводзяць пасяджэнні галіновых камісій і аддзяленняў, на якіх географы знаёмяцца з навуковымі даследаваннямі калег, плануюць сваю работу на будучае. Члены таварыства абмяркоўваюць і выдаюць

манаграфіі і навуковыя зборнікі. За апошнія гады беларускімі географамі выдадзены зборнікі «Геаграфія ў школах і ВУН рэспублікі», «Матэматычныя метады геаграфіі» і іншыя кнігі. У манаграфіі «Медыцынская геаграфія Беларусі» высьвятляюцца пытанні сувязі захворванняў з умовамі прыроднага асяроддзя.

Але гэтыя формы работы прыцягваюць да таварыства толькі ўвагу спецыялістаў. Каб пашырыць кола слухачоў з ліку студэнтаў і выкладчыкаў, Беларускае геаграфічнае

таварыства карыстаецца і такімі формамі, як папулярныя зацыя падарожжаў, азнаямленчых паездкаў. Поўныя аўдыторыі слухачоў — студэнтаў БДУ — сабралі расказы аб паездках па Канадзе, Ісландыі беларускіх вучоных-географоў В. Лукашова і А. Лісоўскага.

Галоўную сваю задачу — накіроўваць навуковую дзейнасць беларускіх географоў на творчае даследаванне Зямлі і пошукі новых метадаў выкарыстання яе багаццяў — таварыства вырашае паспяхова.

В. ДУДКО.

НА ЗДЫМКУ: чарговыя пасяджэнне таварыства.

Фота М. Ісачанкі.

Мінулагодні трэці працоўны семестр мне пашчасціла правесці ў саставе студэнцкага будаўнічага атрада імя Ленінскага намсамола Белдзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна, які працаваў на будаўніцтве Байнала-Амурскай магістралі. Месцам нашай дыслацыі была станцыя Беркакіт, апошняя станцыя Малога БАМа.

Аднойчы нашу ўвагу прыцягнула гульня шчаняці з нейкай птушкай. Як высветлілася, гэта быў ястраб.

Яго гаспадар, пачынальнік Беркакіцкай сярэдняй школы

Толя Калабанаў, расказаў нам: — Зімою гэтага года я з бацькам быў у тайзе на паляванні. Вяртаючыся дамоў, мы знайшлі ястраба, у якога было падстрэлена крыло. Я забраў яго дахаты. Крыло хутка загалася. Ястраб атрымаў мянушку Яшка. Ён да нас вельмі прывык. Зрэдку, праўда, улятае на неналькі дзён, але потым вяртаецца. Добрыя адносіны склаліся ў Яшкі са шчанём Тайга. Праўда, бывае, што яны лаюцца. Гэта тады, калі Тайга забірае ежу, прыгатаваную для Яшкі. Але больш яны любяць гуляць. Яшка распрамляе кры-

лы, уважліва глядзіць на наступачае шчаня, якое бесперапынку гаўкае, вядзе беспаспяховыя атакі. Усюды яго сустракае вострая дзюба.

Гэтыя гульні заўсёды збіраюць мноства гледачоў, весела падахвочваючых той ці іншым бок.

Адзін з момантаў такой гульні мне ўдалося сфатаграфавачы.

А. ЗЕЛЬДЗІН,
студэнт факультэта журналістыкі.

Навэла

ДУБ

Вялікі, разгалісты — ён стаяў сярод беластвольных стройных бярозак, быццам цар, панура развесіўшы свае галіны амаль да самай зямлі. Мне здалася, што ён чымсьці засмучоны. Я падыходжу да дрэва. Зашамацеў дуб сваімі лісточкамі, працягнуў мне рукі-галіны.

— Дзень добры, прыгажуня, — прашаптаў ён. — Добрай раніцы!

А раніца і сапраўды была цудоўная. Скрозь зялёную сетку лісця праскоквалі маленькія сонечныя зайчыкі. І лісце ад гэтага здавалася нейкім незвычайна казачным. Я дакранаюся да яго шурпатага ствала і, здаецца, адчуваю, як у ім струменіцца жыццё, як бяжыць па венах сок і капаюць з лісцяў кропелькі расы.

Нечакана наляцеў гарэзік-вечер. Задумлена зашамацеў зялёнабароды стары. Здавалася, вось-вось сарвецца і паляціць у бязвоблачную вышыню яго лісце. Суровы і непрыступны стаў дуб. Дробныя кроплі дажджу сыпанулі па лісцях. Яшчэ мацней зашумеў дуб. Закапалі з галін дажджынікі. Мне здавалася, што дрэва плача. Яго празрыстыя слязінкі падалі на зямлю і адрозна ж знікалі, заставалася толькі маленькая пляма на пяску. Мне чамусьці захацелася ўзяць дажджынку і разгледзець яе. Я працягнула руку. На далонь упала адрозна некалькі кропляў. Яны неяк расцягнуліся, а потым зліліся ў адну вялікую кроплю. І гэта вялікая кропля стала яшчэ больш празрыстай і прыгожай. У ёй павольна, казачна, адлюстраваліся блакітнасць неба і зялёны азізі лісця. Я нават усміхнулася ўбачанаму.

Доўга блукала я па ўзлеску, ужо пачало цямнець. І мяне зноў пацягнула да дуба. Ён стаяў, як і раней, засмучоны. З аднаго боку яго падаў вялікі, падобны на скалу, цень. Другі яшчэ свяціўся пад апошнімі моманты сонца. І ад гэтага дуб здаваўся нейкім страшным. А мне шкада было яго ў гэтую гадзіну. Можна таму, што пара развітвацца, і я не ведала, калі зноў мы сустрэнемся на гэтай паляне і ці сустрэнемся наогул? Гэтаму дубу ўжо шмат гадоў. А мяне лёс, магчыма, закіне куды-небудзь далёка-далёка...

Але мне так хочацца сустрэцца яшчэ раз, няхай гэта будзе праз дзесяць, пятнаццаць гадоў. Падысі да дуба і скажыце:

— Дзень добры, гэта я, твая старая прыяцелька, тая васемнаццацігадовая дзяўчына, толькі цяпер я ўжо зусім дарослая...

А ён зашамаціць сваімі старымі галінамі і скажа:

— О, які я шчаслівы, што бачу цябе! Давай пагаворым!

Л. ЖЫЛІНСКАЯ.

СПОРТ

Спаборнічаюць лёгкаатлеты

Пасля ўрачыстага адкрыцця агульнаўніверсітэцкіх спаборніцтваў па лёгкай атлетыцы ў барацьбу за вышэйшыя ўзнагароды ўступілі спрынтэры. У фінальным забегу на 100 метраў у мужчын з вынікам 10,9 секунды перамог студэнт другога курса гістфака В. Лунёў. Амаль на імгненне аперадзіў ён свайго таварыша па камандзе С. Версана (11 секунд). Трэцім ва ўпартай барацьбе стаў Н. Навумовіч — 11,2 секунды (ФПМ). У жанчын на гэтай дыстанцыі перамагла кандыдат у майстры спорту пяцікурсніца І. Міскевіч (12,3 сек.). Хутчэй за ўсіх прабегла яна і двухсотметроўку — 25,8 секунды.

У прадстаўнікоў доўгага спрынту (400 метраў) нядрэнны вынік паказаў А. Якубеня (ФПМ) — 52,9 секунды.

ПЕРАМОГА БАРЦОЎ

Штогод у нашым універсітэце кафедра фізічнага выхавання і спорту праводзіць разнастайныя спартыўныя спаборніцтвы з мэтай павышэння фізічнай загартоўкі студэнтаў.

Нядаўна ў спартыўнай зале БДУ адбылася сяброўская сустрэча барцоў секцыі вольнай барацьбы універсітэта са спартсменамі тэхналагічнага інстытута г. Мінска. У гэтым спаборніцтве прынялі ўдзел барцы ўсіх вагавых катэгорый. Умелую тэхніку вядзення барацьбы прадэманстравалі абедзве каманды. Нельга не адзначыць сапраўдныя байцоўскія якасці такіх барцоў, як майстры спорту В. Асмалоўскі, П. Крызо, В. Хадаронак, Л. Цімаковіч,

кандыдатаў у майстры спорту І. Рудэнкава, В. Турлені.

Асаблівую ўвагу прыцягнула выступленне барцоў вагавой катэгорыі 84 кг. На дыван выйшлі В. Асмалоўскі і П. Крызо. Цікава было назіраць за паядынкам мацнейшых удзельнікаў сустрэчы. Спачатку барацьба ішла на роўных. Толькі ў канцы паядынку майстру спорту П. Крызо ўдалося прымяніць тэхнічны прыём і выйграць 3 ачкі. Гэта і вырашыла вынік паядынку.

У цэлым гэту сяброўскую сустрэчу з лікам 6:4 выйгралі барцы нашага універсітэта.

Ю. СЯМЁНАУ,
студэнт журфака.

СЭРЦЫ,

Вы читалі «Вёсны»? Гэта зборнічак вершаў у блакітнай вокладцы 20 маладых паэтаў, нашых равеснікаў, членаў літаратурнага аб'яднання «Узлёт».

«...Вясна... У кругабегу жыцця чалавечага — адна. А ў пэзіі, калі раптам гурт юнакоў і дзяўчат стукаецца ў яе высокую, заўсёды загадкавыя брамы?.. Пра адну вясну тут ужо не скажаш. Вёсны, дваццаць вёснаў груканцэ па прыступках да яе высокасці паэзіі», — так піша ў прадмове да зборніка кіраўнік літаб'яднання А. А. Лойка, тлумачачы адначасова яго назву.

Дваццаць вёснаў... Гэта Вольга Русілка, Алесь Усеня, Уладзімір Мазго, Віктар Стрыжак, Мікола Мінзер, Леанід Пранчак, Тадэвуш Чарнавуц, Мікола Мятліцкі, Уладзімір Ківатыцкі — студэнты філалагічнага факультэта і факультэта журналістыкі.

Пісалі аб гэтым зборнічку амаль усе рэспубліканскія газеты, падкрэсліваючы тым самым значнасць самой падзеі — выхад чарговага калектыўнага зборніка.

Адзначалі недахопы і недакладнасці, тлумачачы іх недастатковым веданнем жыцця, недахопам жыццёвага вопыту.

Што ж, усё правільна. Пэўна, ёсць і недахопы, ёсць рыторыка, схематычнасць у адлюстраванні вобразаў. Але дзіўна, іх адразу неяк не заўважаеш. Можна таму, што кожны верш — шчырае, непасрэднае пачуццё, і няхай дзе-нідзе залішне эмацыянальнае і наіўнае, але тае маладое, здаровае, шчаслівае.

...Колькі разоў зноў і зноў звяртаюся да гэтых радкоў:

Сядай і слухай,
Як вёдры звонаць,
Як клепле косы
Мядовы ранак...
Вядома ж, недзе
Пасуцца коні,
Што возяць хлопцаў
І іх каханак.

Замружыць вочы
Шалены вецер...
Адно хаценне —
Імчаць што слы.
Туды, дзе радуг
Вісяць суквецці,
Туды, дзе падаюць небасхілы...
(К. ЖУК).

Праўда, хораша? Уражвае лёгкасць паэтычнага радка, прастата і чароўная сіла, што прымушае прыслухацца... і пачуць, «як вёдры звонаць» і «клепле косы мядовы ранак»...

«Пачуццё прыгажосці ёсць умова чалавечай годнасці: толькі пры ёй магчымы розум, толькі з ёй вучоны ўзвышаецца да сусветных ідэй, разумее прыроду і з'явы ў іх сукупнасці, толькі з ім чалавек можа зрабіць з жыцця падзвіг і не згінацца пад яго цяжарам. Без яго гэтага пачуцця, няма генія, няма таленту, няма розуму — застаецца адзін пошлы «разважны сэнс», неабходны для дамашняга абиходу, для нікчэмных разлікаў эгаізму», — пісаў В. Р. Вялініскі.

АДКРЫТЫЯ

Вершы вучаць адкрываць самае незвычайнае, у звычайным бачыць прыгожае, адчуваць яго:

У застрэшы
На павуцінках
Трапяткая павісла расінка.
Сонца — сонейкам
На імгненне
Заіскрылася ўся праменьмі.
Як дрыготкая, шчыра хацела,
Каб ад іх на зямлі пасвятлела!..
(«Расінка», А. УСЕНЯ).

Асэнсаванне свайго «я» ў лабірынце складаных чалавечых жыццяў, узаемаадносін хвалюе і непакоіць:

Ля роздумаў цвярозых
не сагрэцца:
Яны — як горыч даўняга настрою.
Аднойчы думка стала ўвап'яцца:
Хто я!
За мною дом дзяцінства
ахалодзеў,
Наперадзе туманна свецяць
мроі,
Я ж, як курок, прыціснуты

на ўзводзе,
Хто я!..
(Ул. КІВАТЫЦКІ).

І быццам адказ, гучаць жыццёсцвярдзальныя радкі:

Я з тых, хто не вякуе, —
Хто сее і хто жне,
Прашу, пакуль жыю я,
Не дбайце пра мяне...
(Ул. МАРУК).

Чым жыве наш сучаснік, што яго хвалюе? Аб гэтым лепш за ўсё гавораць вершы:

Я разумею, разумею,
І я душой збалеў па тым:
Цябе цаніць яшчэ не ўмеем —
У горад птушкамі яцім.
Далей ад бацькаўскага дома —
Да новых спраў, турбот,
патрэб, —
А хлеб расце не ў гастронамах,
Не на асфальце спее хлеб!..
(А. ПІСЬМЯНКОЎ).

20 розных характараў, у кожнага своеасаблівае адлюстраванне свету і асэнсаванне рэчаіснасці. Толькі ёсць тое агульнае, што з'ядноўвае гэтыя 20 розных характараў: імкненне пастаяннага пошуку і пазнання жыцця, душэўны неспакой. Ёсць тая пульсуючая жылка, якая знітае ўсе вершы — нястомна адкрываць незвычайнае ў звычайным, глыбокае пранікненне ў сутнасць жыццёвых з'яў.

Ветэраны, сябры-ветэраны,
Дзе вы зараз!
Як склаўся ваш лёс!
Успаміны, як соль нам
на раны.

А без іх я —
што птах без нябёс...
(«Барвовыя макі», Ул. МАЗГО).

НАСЦЕЖ

...Розныя вершы, розныя матывы, як само жыццё. І калі вы не читалі «Вёсны», прачытайце. Сэрцы «вёснаўцаў» адкрыты насцеж для вас.

Т. МАНЕНАЎ

ВЫСТАЎКА ФІЛАТЭЛІ

На працягу тыдня ў Доме кнігі па ініцыятыве Беларускага аддзялення Усеагульнага таварыства філатэлістаў і Міністэрства сувязі БССР дэманстравалася выстаўка філатэліі калекцыянераў-любіцеляў, прысвечаная Дню Перамогі. У прасторнай зале амаль на 200 стэндах размясціліся калекцыі паштовых марак, спецыяльных гашэнняў, пісьмаў, паштовак і канвертаў, расказваючых аб гісторыі

савецкіх Узброеных Сіл, аб падзвігу народа ў час Вялікай Айчыннай вайны. Сярод 36 кампазіцый калекцыянераў з усіх гарадоў-герояў 5 належала мінскім філатэлістам. Вышэйшую адзнаку журы

—пазалочаныя медалі — атрымалі калекцыі масквіча Ю. С. Лур'е (за распрацоўку гісторыі палявой пошты ў час вайны) і калекцыя адэскага філатэліста М. Р. Вердыша «Паштовыя маркі СССР». З. ЯНОВІЧ.

ЯНКА БРЫЛЬ РАСКАЗВАЕ

На дошцы раскладу побач з графікам здачы залікаў і экзаменаў раптам з'явілася аб'ява: да нас на сустрэчу прыйдзе Янка Брыль.

Ён знаёмы нам са школьных падручнікаў па творах «Зялёная школа», «Дзічка», «Клёнік»... Затым — яго лірычныя апавяданні. Уражвала шчырая прастата і нейкая блізкасць да жыцця яго герояў, праўдзівасць перажыванняў, багацце мовы. Запомнілася і да глыбіні сэрца ўразіла дакументальная аповесць «Я з вогненнай вёскі», у напісанні якой удзельнічаў і Я. Брыль. Мы читалі і перачыталі «Жменю

сонечных промняў». З'явіліся «Вітражы» — і гэтыя праўдзівыя лірычныя запісы мне здаваліся сапраўдным шэдэўрам нашай літаратуры.

...Аўдыторыя слухала, смяялася, згаджалася і зноў слухала. Івана Антонавіча засыпалі пытаннямі. Ён сядзеў за сталом, акуратна складваў паперні з пытаннямі ў стос і адказаў — аб сваіх героях, аб рабоце ў гады вайны карэспандэнтам партызанскай газеты «Раздавим фашистскую гадіну!», аб службе ў польскай арміі, аб матывах напісання лірычнага апавядання «Галія». Цікаўным хацелася да-

ведацца, аб чым пішуць пісьменніку чытачы і як ён адносіцца да беларускага кіно, якія фільмы яму найбольш да спадабы. Распытвалі пра творчыя планы і «сакрэты майстэрства» пісьменніка, Іван Антонавіч гаварыў то сур'эзна, то жартаўліва, але заўсёды проста, шчыра. Галоўнае — аўдыторыя разумела яго. І кожнаму хацелася, каб гэтая размова не канчалася. А калі ўсё ж закончыліся пытанні, мы падышлі да пісьменніка з яго кнігамі: многія хацелі атрымаць аўтографы як памятку аб сустрэчы.

Т. ТАНИНА.

Рэдактар А. ДЗЕРАШ.

НАШ АДРАС

220080. Мінск-80, Універсітэцкі гарадок, географічны корпус, п. 14. Тэлефон 22-07-19.